

## Forstoppelse og Movicolbehandling af børn

### Forstoppelse/Obstipation

Forstoppelse er meget almindeligt forekommende. Cirka hvert 5. barn oplever at have forstoppelse på et eller andet tidspunkt. Det er den hyppigste årsag til mavesmerter hos børn med nedsat appetit. Forstoppelse er også den mest almindelige årsag til ufrivillig afføring hos børn, der har lagt bleen.

Forstoppelse skyldes ophobning af afføring i tarmen bl.a på grund af langsom tarmpassage. Når tarmindeholdet bliver for længe i tarmen, bliver det hårdt og tørt, fordi tarmvæggen når at suge for meget vand ud af tarmindeholdet. Desuden ændres bakteriefloraen, hvilket medfører forgæring og dannelse af luft i tarmen, som kan give smerter.

Forstoppelse skyldes sjældent egentlig sygdom.

### Almindelige årsager

- Medfødt tendens til langsom tarmpassage
- Toiletvaner (holde på afføringen for eksempel for ikke at afbryde en leg eller ulyst til at gå på toilettet af andre grunde)
- Kost (for lidt væske og/eller for lidt fiber i kosten)
- Motion (stillesiddende livsstil)

### Forstoppelse kan medføre

- Mavesmerter
- Kvalme
- Utilpashed
- Dårlig appetit og problemer med at tage på i vægt
- Besvær og smerter ved afføring - som kan øge tendensen til at holde på afføringen og dermed forværre forstoppelsen (en ond cirkel)
- Små, blødende rifter ved endetarmsåbningen
- Hyppig vandladning og eventuelt ufrivillig vandladning (den fyldte endetarm trykker på blæren)
- Ufrivillig afføring
- Sjældent: fremfald af tarmslimhinde gennem endetarmsåbningen (analprolaps)

### Movicol

Movicol er et middel til behandling af forstoppelse. Det er et pulver, som indtages opløst i vand. Det binder vand i afføringen, herved bliver afføringen blød og smidig, hvilket får tarmen til at fungere normalt. Tarmen tilvænnenes ikke og bliver ikke afhængig af Movicol.

Movicol optages ikke i kroppen. Det virker kun på selve tarmindeholdet og påvirker ikke tarmen eller andre organer. Det er derfor ikke vanedannende og har ingen alvorlige bivirkninger. Movicol kan dog hos enkelte patienter medføre lidt kvalme og fornemmelse af oppustethed, hvilket er helt uskadeligt. Afføringen kan også blive for tynd og for hyppig, i så fald reduceres dosis.

### Behandlingsforløbet

Ved svær til moderat forstoppelse gives som regel først en udrensningsskur, over nogle dage. I denne fase gives en høj dosis, op til 2 gram per kilo legemsvægt.

Under udrensningskuren kan afføringen blive meget hyppig og tynd, som regel blandet med fastere afføring. Der kan eventuelt forekomme uheld.

Det kan være en god idé, at behandlingen startes op til en weekend, hvor familien ikke har travlt og kan være hjemme. Informer i alle tilfælde eventuel institution.

Når afføringskonsistensen er blevet helt ensartet og tynd, er det som regel tegn på, at tarmen er udrenset. Herefter reguleres dosis gradvist efter virkning. Målet er mindst én, blød, ubesværet afføring dagligt.

Det er forskelligt, hvor meget dosis reguleres. Der udfærdiges en personlig plan. Der reguleres ofte med ½-1 tsk fuld ad gangen.

Når dosis er ændret, bør der gå mindst 6-7 dage på samme dosis, før man vurderer, om der er behov for at ændre dosis igen.

Målet er en dosis, som sikrer mindst én blød, ubesværet afføring dagligt, når dette er opnået, fortsættes behandlingen uændret på denne dosis.

Vedligeholdelsesdosis er individuel, typisk ½-1 gram per kilo legemsvægt.

Der er ofte behov for behandling i en meget lang periode, typisk måneder og i nogle tilfælde år, afhængig af barnets tendens til forstoppelse og forstoppelsens varighed før opstart af behandling spiller også ind og evnen til at samarbejde og følge behandlingen.

### **Opblanding af Movicol**

Et voksenbrev skal blandes op i mindst 125 ml væske og et børnebrev (Movicol Junior) i 62,5 ml væske.

Til spædbørn, der skal have meget små doser, kan man afmåle mængden med et målebæger fra apoteket eller en måleske til madlavning.

Et gram svarer til 1½ ml og skal blandes med 10 ml væske, 2 gram svarer til 3 ml og blandes med 20 ml væske og så videre.

Det er meget vigtigt at anvende den rigtige mængde væske, da Movicol kun virker i kraft af den væske, pulveret binder.

Alle former for væske kan anvendes: vand, juice, saftvand eller andet. Til spædbørn kan for eksempel anvendes modermælkserstatning i flaske.

Kontakt klinikken ved tvivl om dosis eller andet.